

Daphnis und Chloe (Longos, Buch 1, gekürzte Fassung)

Griechische Vorlage

Ἐν Λέσβῳ θηρῶν ἐν ἄλσει Νυμφῶν θέαμα εἶδον κάλλιστον ὧν εἶδον· εἰκόνας γραφήν, ἱστορίαν ἔρωτος. Με πόθος ἔσχεν ἀντιγράψαι τῇ γραφῇ. Καὶ ἀναζητησάμενος ἐξηγητὴν τῆς εἰκόνας τέτταρας βίβλους ἐξεπονησάμην, ἀνάθημα μὲν Ἔρωτι καὶ Νύμφαις καὶ Πανί, κτῆμα δὲ τερπνὸν πᾶσιν ἀνθρώποις, ὃ καὶ νοσοῦντα ἰάσεται καὶ λυπούμενον παραμυθήσεται, τὸν ἐρασθέντα ἀναμνήσει, τὸν οὐκ ἐρασθέντα προπαιδεύσει.

1 Πόλις ἐστὶ τῆς Λέσβου Μιτυλήνη, μεγάλη καὶ καλή. ἀλλὰ ἦν ταύτης τῆς πόλεως τῆς Μιτυλήνης ὅσον ἀπὸ σταδίων διακοσίων ἀγρός ἀνδρὸς εὐδαίμονος, κτῆμα κάλλιστον. **2** Ἐν τῷδε τῷ ἀγρῷ νέμων αἰπόλος, Λάμων τοῦνομα, παιδίον εὗρεν ὑπὸ μᾶς τῶν αἰγῶν τρεφόμενον, μέγα καὶ καλὸν καὶ τῆς κατὰ τὴν ἔκθεσιν τύχης ἐν σπαργάνοις κρείττοσι· χλανιδίον τε γὰρ ἦν ἀλουργές καὶ πόρπη χρυσεὴ καὶ ξιφιδίον ἐλεφαντόκωπον. **3** Κομίζει πάντα πρὸς τὴν γυναῖκα Μυρτάλην, καὶ τὰ γνωρίσματα καὶ τὸ παιδίον καὶ τὴν αἶγα αὐτήν. τὰ μὲν συνεκτεθέντα κρύπτουσι, τὸ δὲ παιδίον αὐτῶν ἐπονομάζουσι, τῇ δὲ αἶγι τὴν τροφήν ἐπιτρέπουσιν. ὡς δ' ἂν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ παιδίου ποιμενικὸν δοκοίη, Δάφνιν αὐτόν ἔγνωσαν καλεῖν.

4 Ἦδη δὲ διετοῦς χρόνου δικνουμένου ποιμὴν ἐξ ἀγρῶν ὁμόρων νέμων, Δρύας τὸ ὄνομα, καὶ αὐτὸς ὁμοίοις ἐπιτυγχάνει καὶ εὐρήμασι καὶ θεάμασι. Νυμφῶν ἄντρον ἦν, πέτρα μεγάλη, τὰ ἔδοθεν κοίλη, τὰ ἔξωθεν περιφερής. **5** Εἰς τοῦτο τὸ νυμφαῖον οἷς ἀρτιτόκος συχνὰ φοιτῶσα δόξαν πολλάκις ἀπολείας παρεῖχε. τῇ πέτρᾳ προσῆλθεν, ὡς ἐκεῖ συλληψόμενος αὐτήν. ἐπιστάς δὲ οὐδὲν εἶδεν ὧν ἤλπισεν, ἀλλὰ τὴν μὲν διδοῦσαν, πάνυ ἀνθρωπίνως τὴν θηλὴν εἰς ἀφθονον τοῦ γάλακτος ὀκλήν, τὸ δὲ παιδίον ἀκλαντὶ λάβρως εἰς ἀμφοτέρας τὰς θηλάς μεταφέρον τὸ στόμα καθαρὸν καὶ φαιδρὸν, θῆλυ ἦν τοῦτο τὸ παιδίον, καὶ παρέκειτο καὶ τούτῳ σπάργανα, γνωρίσματα, μίτρα διάχρυσος, ὑποδήματα ἐπίχρυσα καὶ περισκελίδες χρυσαῖ. **6** Ἀναιρεῖται μὲν τὸ βρέφος, ἀποτίθεται δὲ τὰ γνωρίσματα, εὐχεται δὲ ταῖς Νύμφαις. ἐλθὼν εἰς τὴν ἔπαυλιν τῇ γυναίκα διηγεῖται τὰ ὀφθέντα, δείκνυσσι τὰ εὐρεθέντα, παρακελεύεται θυγάτριον νομίζειν καὶ λανθάνουσαν ὡς ἴδιον τρέφειν. ἢ μὲν δὴ Νάπη – τοῦτο γὰρ ἔκαλεῖτο – μήτηρ εὐθύς ἦν καὶ ἐφίλει

Lateinische Übersetzung

Cum in Lesbo feras indagarem, Nymphorum in luco spectaculum vidi, omnium, quotquot quidem oculis usurpavi, pulcherrimum: videlicet tabulam pictam, imaginem, quae amatoriam historiam repraesentaret. Me cupido cepit scripto quasi respondere picturae isti eamque veluti repraesentare. Cum igitur huiusce imaginis interpretem studiose conquisivissem, quatuor¹ confeci libros, donum cupidini, Nymphis et Pani sacrum opusque omnibus iucundum hominibus, quod aegro medelam, moerenti solatium afferat, eius, qui amavit, memoriam refricet, et amoris rudem antea instituat.

1 Est in Lesbo urbs, nomine Mytilene, magna et pulchra. Ab hac quidem urbe Mytilene, stadia circiter ducenta, viri cuiusdam opulenti ager situs erat, possessio pulcherrima. **2** Hoc in agro gregem pascens caprarius, nomine Lamon, infantem a capra enutrium invenit maiusculum atque venustum et fasciolis longe elegantioribus quam pro expositi infantis fortuna involutum: enimvero illi aderat togula purpurea, quam aurea nectebat fibula, et gladiolus, cuius eburneus resplendebat capulus. **3** Omnia ad uxorem Myrtalem defert et monumenta et puerolum et ipsam capram. Quae una (= cum puerolo) fuerant exposita, occultant, infantem suum nuncupant eumque caprae alendum committunt. Quo autem et nomen infantis pastorale videretur, Daphnim illum nominare statuerunt.

4 Iamque biennio exacto pastor quidam ex agris vicinis, cui Dryas erat nomen, pascens pecora simile quid invenit et vidit. Nympharum erat antrum saxum ingens, ab interiore quidem parte concavum, ab exteriori rotundum. **5** Ad hoc Nympharum antrum crebro itans ovis nuper enixa saepe sui interitus suspicionem iniecit. (Dryas) ad petram accessit, tanquam ovem comprehensurus. Propior vero factus nihil omnino eorum vidit, quae speraverat. Verum ovem perquam humane ad largum usque lactis suctum suae mammae copiam facientem; infantulum autem, absque ullo vagitu avide modo ad hanc modo ad illam lactentem mammam os transferentem purum atque nitidum. Infans haec femella erat et huic quoque appositae erant fasciolae, exposita monumenta, mitra nempe auro distincta, calceoli inaurati et periscelides aurae. **6** Eam (infantem) terra sublatam excipit, monumenta vero recondit, precatus Nymphas. Casam repetit, uxori, quae vidit, exponit, quae invenit, commonstrat, hortatur, ut filliolam pro sua agnoscat atque educet ac rem, quomodo

τὸ παιδίον, καὶ τίθεται καὶ αὐτὴ ποιμενικὸν ὄνομα πρὸς πίστιν αὐτῷ, Χλόην.

7 Ταῦτα τὰ παιδιά ταχὺ μάλα ἠϋξήσε καὶ κάλλος αὐτοῖς ἐξεφαίνετο κρείττον ἀγροικίας. ἤδη τε ἦν ὁ μὲν πέντε καὶ δέκα ἐτῶν ἀπὸ γενεᾶς, ἡ δὲ τοσοῦτων δυοῖν ἀποδεόντων, καὶ ὁ Δρύας καὶ ὁ Λάμων ἐπὶ μᾶς νυκτὸς ὀρθῶσιν ὄναρ τοιόνδε τι. τὰς Νύμφας ἐδόκουν ἐκείνας, τὰς ἐν τῷ ἄντρῳ, ἐν ᾧ ἡ πηγὴ, ἐν ᾧ τὸ παιδίον εὗρεν ὁ Δρύας, τὸν Δάφνιν καὶ τὴν Χλόην παραδιδόναι παιδίῳ μάλα σοβαρῶ καὶ καλῶ, περὰ ἐκ τῶν ὤμων ἔχοντι, βέλη σμικρὰ ἅμα τοξαρίῳ φέροντι· τὸ δὲ ἐφαψάμενον ἀμφοτέρων ἐνὶ βέλει κελεῦσαι λοιπὸν ποιμαίνειν τὸν μὲν τὸ αἰπόλιον, τὴν δὲ τὸ ποιμνιον. **8** Τοῦτο τὸ ὄναρ ἰδόντες ἦχθοντο μὲν, οἱ ποιμένες εἰ ἔσονται καὶ αἰπόλοι τύχην ἐκ σπαργάνων ἐπαγγελόμενοι κρείττονα, δι' ἣν αὐτοὺς καὶ τροφαῖς ἀβροτέραις ἔτρεφον καὶ γράμματα ἐπαίδευον καὶ πάντα ὅσα καλά ἦν ἐπ' ἀγροικίας. ἐδόκει δὲ πείθεσθαι θεοῖς περὶ τῶν σωθέντων προνοία θεῶν. ὡς ποιμένας ἐκπέμπουσιν αὐτοὺς ἅμα ταῖς ἀγέλαις ἐκδιδάξαντες ἕκαστα. οἱ δὲ μάλα χαίροντες ὡς ἀρχὴν μεγάλην παρελάμβανον καὶ ἐφίλουσαν τὰς αἴγας καὶ τὰ πρόβατα μᾶλλον ἢ ποιμῆσιν ἔθος.

10 Ἐπραττον δὲ κοινή πάντα πλησίον ἀλλήλων νέμοντες, ἀθύσματα δὲ ἦν αὐτοῖς ποιμενικὰ καὶ παιδικά. **11** Τοιαῦτα δὲ αὐτῶν παιζόντων τοιάνδε σπουδὴν Ἔρωσ ἀνέπλασε. λύκαινα τρέφουσα σκύμνους νέους ἐκ τῶν πλησίον ἀγρῶν ἐξ ἄλλων ποιμνίων πολλὰ ἤρπαζε. συνελθόντες οὖν οἱ κομηῆται νύκτωρ σιροὺς ὀρύττουσι. τοιαῦτα πολλὰ ὀρύγματα ὀρύξαντες τὴν μὲν λύκαιναν οὐκ εὐτύχησαν λαβεῖν· πολλὰς δὲ αἴγας καὶ ποιμνία διέφθειραν καὶ Δάφνιν παρ' ὀλίγον ὤδε. **12** Τράγοι παροξυνθέντες εἰς μάχην συνέπεσον. τῷ οὖν ἑτέρῳ τὸ ἕτερον κέρας θραύεται· καὶ ἐς φυγὴν ἐτράπετο· ὁ δὲ νικῶν ἐπόμενος ἄπανστον ἐποίει τὴν φυγὴν. ἀλγεῖ Δάφνιν περὶ τῷ κέρατι καὶ τῇ θρασύτητι ἀχθεσθεὶς ἐδίωκε τὸν διώκοντα. οἷα δὲ τοῦ μὲν ὑπεκφεύγοντος, τοῦ δὲ ὀργῆ διώκοντος οὐκ ἀκριβῆς τῶν ἐν ποσὶν ἢ πρόσσοις ἦν, ἀλλὰ κατὰ χάσματος ἄμφω πίπτουσιν. ἡ δὲ Χλόη θεασαμένη τὸ συμβάν δρόμῳ παραγίνεται πρὸς τὸν σιρόν· καλεῖ τινα βουκόλον ἐκ τῶν ἀγρῶν τῶν πλησίον εἰς ἐπικουρίαν. ὁ δὲ ἐλθὼν σχοῖνον ἐζήτει. καὶ σχοῖνον μὲν οὐκ ἦν. ἡ δὲ Χλόη λυσαμένη ταινίαν δίδωσι καθεῖναι τῷ βουκόλῳ· καὶ οὕτως οἱ μὲν ἐπὶ τοῦ χεῖλους ἐστῶτες εἶλκον· ὁ δὲ ἀνέβη.

se habeat, nemini patefaciat. At Nape, hoc enim illi nomen, mater statim erat, infantem amabat. Et ipsa illi pastorale nomen indidit, vocando Chloën, ut sibi hanc filiam esse suam dicenti fidem adstrueret.

7 Et hi quidem infantes brevi temporis spatio ingens ceperunt incrementum et in iis forma elucebat longe quam pro rustica sorte praestantior. Iam autem Daphnis annos quindecim erat natus, Chloë vero totidem, si duos demseris, cum Dryanti et Lamoni eadem nocte haec obiecta est in somniis species: videbantur iis Nymphae illae, quae erant in antro, in quo fons scaturiebat et infantem Dryas invenerat. Daphnim et Chloën tradere puero admodum protervo et venusto, cui alae ex humeris penderent, qui parva spicula parvo cum arcu gestaret; et hic quidem puer ambos uno eodemque attingens telo iubere pascere in posterum hunc caprarum, illam ovium gregem. **8** Et hoc quidem somnio viso dolere (= doluerunt) pastores, si forte Daphnis ac Chloë caprarum et ovium pastores et ipsi quoque futuri essent, qui tamen meliorem fortunam ex suis fasciis de se possent sperare; ob quam spem etiam illos delicatioribus enutriebant cibis literasque et quacunquē ruri praeclara habebantur, edocebant. Placuit tamen in iis, quae ad infantes Deorum providentia servatos pertinerent, morem gerere Diis. Ut pastores foras ipsos cum gregibus emittunt singula (officia) edoctos. Illi vero oppido (= valde) exsultantes, quasi magnum adepti imperium, capras atque oves impense diligebant et quidem multo magis quam pastorum vulgus solet.

10 Coniunctim pascentes omnia communiter agebant. Ludicra autem iis pastoralia et puerilia. **11** Ipsis autem sic ludentibus talem Amor iniecit curam. Lupa quaedam recentes alens catulos proximis ex agris multa saepe rapiebat de aliis gregibus. Congregati igitur pagani noctu scrobem effodiunt. Multis fossis id genus ductis, lupam tamen haudquaquam capere potuerunt. Multas vero capras atque oves perdiderunt, quin etiam fere Daphnim, hoc modo: **12** Hirci lascivientes ad pugnam concurrerunt. Uni igitur cornu alterum frangitur. Qui se in fugam dedit. Victor autem insectans fugientem persequendo non destitit. Daphnis confracto dolens cornu offensusque illa contumacia fuste persequentem persequabatur. Uti autem fere fit, altero quidem subterfugiente, altero autem ira abrepto et persequente, non certus satis eorum, quae ad pedes occurebant, prospectus erat; sed in foveam ambo incident. Chloë vero, ut conspexit, quod evenerat, protinus ad fossam advolat. Ex agris vicinis pastorem aliquem auxilio vocat. Ille cum advenisset longum quaerebat funem. Verum funis ad manum non erat. Chloë igitur statim suam solvit taeniam et hanc dimittendam bubulco illi porrigit.

τέτρωτο μὲν οὖν οὐδὲν οὐδὲ ἤμακτο οὐδέν, χόματος δὲ καὶ πηλοῦ πέπαστο καὶ τὰς κόμας καὶ τὸ ἄλλο σῶμα. ἐδόκει δὲ λούσασθαι, πρὶν αἰσθησιν γενέσθαι τοῦ συμβάντος Λάμωνι καὶ Μυρτάλῃ.

13 Καὶ ἐλθὼν ἅμα τῇ Χλόῃ πρὸς τὸ νυμφαῖον τῇ μὲν ἔδωκε καὶ τὸν χιτωνίσκον καὶ τὴν πήραν φυλάττειν, αὐτὸς δὲ τῇ πηγῇ προστάς τὴν τε κόμη καὶ τὸ σῶμα πᾶν ἀπελούετο. ἦν δὲ ἡ μὲν κόμη μέλαινα καὶ πολλή, τὸ δὲ σῶμα ἐπίκαιστον ἤλιφ· εἶκασεν ἂν τις αὐτὸ χροῖζεσθαι τῇ σκιᾷ τῆς κόμης. ἐδόκει δὲ τῇ Χλόῃ θεωμένη καλὸς ὁ Δάφνις, ὅτι [δὲ μὴ] πρότερον αὐτῇ καλὸς ἐδόκει, τὸ λουτρὸν ἐνόμιζε τοῦ κάλλους αἴτιον. τῆς δὲ ἐπιούσης ἔπεισε δὲ αὐτὸν καὶ λούσασθαι πάλιν καὶ λουόμενον εἶδε καὶ ἰδοῦσα ἤψατο καὶ ἀπῆλθε πάλιν ἐπαινέσασα, καὶ ὁ ἔπαινος ἦν ἔρωτος ἀρχή. ἄση δὲ αὐτῆς εἶχε τὴν ψυχὴν καὶ πολλὰ ἐλάλει Δάφνιν· τροφῆς ἡμέλει, νύκτωρ ἠγρύπνει, τῆς ἀγέλης κατεφρόνει· νῦν ἐγέλα, νῦν ἔκλαεν· εἶτα ἐκάθευδεν, εἶτα ἀνεπήδα· ὠχρία τὸ πρόσωπον, ἐρυθίματι αὐτῆς ἐφλέγετο. **15** Τοιαῦτα ἔπασχε, τοιαῦτα ἔλεγεν, ἐπιζητοῦσα τὸ ἔρωτος ὄνομα.

Δόρκων δὲ ὁ βουκόλος, ἀρτιγένειος μειρακίσκος καὶ εἰδὼς ἔρωτος καὶ τὰ ἔργα καὶ τὰ ὀνόματα, εὐθύς μὲν ἐπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐρωτικῶς τῆς Χλόης διετέθη, ἔγνω κατεργάσασθαι δώροις ἢ βία. τὰ μὲν δὴ πρῶτα δῶρα αὐτοῖς ἐκόμισε, ἡ δὲ ἀπειρος οὖσα τέχνης ἐραστοῦ, λαμβάνουσα μὲν τὰ δῶρα ἔχαιρε. καὶ ἔδει γὰρ ἤδη καὶ Δάφνιν γνῶναι τὰ ἔρωτος ἔργα, γίνεται ποτε τῷ Δόρκωνι πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ κάλλους ἔρις, καὶ ἐδίκαζε μὲν Χλόῃ, ἔκειτο δὲ ἄθλον τῷ νικήσαντι φιλησάει Χλόην. Δόρκων δὲ πρότερος ὧδε ἔλεγεν· **16** «Ἐγώ, παρθένε, μείζων εἰμι Δάφνιδος, καὶ ἔθρεψε μήτηρ, οὐ θηρίον. οὗτος δὲ ἔστι μικρὸς καὶ ἀγένειος ὡς γυνὴ καὶ μέλας ὡς λύκος.» καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Δάφνις· «Ἐμὲ αἶξ ἀνέθρεψεν ὡσπερ τὸν Δία. οὗτος (Δόρκων) πυρρὸς ὡς ἀλώπηξ καὶ προγένειος ὡς τράγος καὶ λευκὸς ὡς ἔξ ἄστεος γυνή. κἄν δέη σε φιλεῖν, ἐμοῦ μὲν φιλεῖς τὸ στόμα, τούτου δὲ τὰς ἐπὶ τοῦ γενείου τρίχας. μέμνησο δέ, ὃ παρθένε, ὅτι σὲ ποιμνιον ἔθρεψεν, ἀλλὰ καὶ εἰ καλή.» **17** Οὐκέθ' ἡ Χλόῃ περιέμεινεν, αὐτὸν ἐφίλησεν, πᾶν δὲ ψυχὴν θερμᾶναι δυνάμενον. Δόρκων μὲν οὖν ἀλήσας ἀπέδραμε ζητῶν ἄλλην ὁδὸν ἔρωτος· Δάφνις δὲ σκυθρωπὸς τις εὐθύς ἦν καὶ πολλάκις ἐψύχετο καὶ βλέπειν μὲν ἠθέλεε τὴν Χλόην, βλέπων δὲ ἐρυθίματι ἐπίπλατο. οὕτε οὖν τροφὴν προσεφέρετο. σιωπηλὸς ἦν ὁ πρότερον τῶν ἀκριδῶν λαλίστερος, ἀργὸς ὁ περιττότερα τῶν αἰγῶν κινούμενος· ἡμέλητο καὶ ἡ ἀγέλη· ἔρριπτο καὶ ἡ σῦριγξ.

Atque hi quidem hunc in modum ad labra fossae stantes trahere coeperunt; Daphnis vero ascendit. Sed pars nulla laesa aut cruenta erat; coma tantum corpusque reliquum humo adgestita coenoque adpersum. Quare visum est Daphnidi prius suum abluere corpus, quam casus ille innotesceret Lamoni atque Myrtalae.

13 Atque una cum Chloë ad antrum Nympharum, in quo fons erat, accedens illi peram atque tunicam tradidit custodiendas; ipse autem fonti adstans et capillos et totum corpus abluebat. Capilli autem errant nigri spissique, corpus sole adustum. Putavisses id ab umbra capillorum colorem duxisse. Videbatur autem Chloae intuenti pulcher esse Daphnis, cuius rei causam, quia non antea ei pulcher esse visus erat, lavacrum esse arbitrabatur. Postero autem die suasit ei, ut iterum se lavaret, viditque eum se lavantem vidensque tetigit et discessit iterum laudans eum lausque erat amoris initium. Fastidium eius capit animum et saepius in ore habebat „Daphnim“. Cibum negligebat, nocte somno carebat, gregem spernebat; nunc ridebat, nunc lacrimabat, modo recumbebat, modo exsilliebat; pallescebat, rursus rubore suffundebatur. **15** Talia patiebatur.

Dorco autem bubulcus ille, iuvenis recens pubes et gnarus Amoris et rerum et nominum, ab illo statim die Chloën amare coeperat (et) aut donis aut vi rem perficere constituit. Ac primum quidem dedit iis dona. Haec (= Chloë) autem, cum esset amatoriae artis imperita, laeta accepit ea dona. Oritur aliquando – oportebat enim iam Daphnidim experiri Amoris opera – de pulchritudine contentio cum Dorcone. Arbitra constituebatur Chloë; praemiumque victori erat propositum Chloën osculari. Prior Dorco ita dari incepit: **16** „Ego, puella, maior sum Daphnide. Mater me enutrivit, non pecus. Iste vero pusillus est et imberbis ut mulier et niger ut lupus.“ Tum Daphnis: „Me vero capra enutrivit ut lovem. Hic autem rufus ut vulpes barbaque promissa ut hircus et candidus ut mulier urbana. Si te osculari oportebit, mecum quidem os osculaberis, istius vero in mento languinem. Memento autem te quamquam ab ove nutritam tamen esse formosam.“ **17** Non amplius cunctata Chloë prosiluit eique osculum dedit simplex illud quidem ac rude, animum tamen inflammare validum. Dorco hinc afflictus decessit aliam quaerens amoris viam. Daphnis statim tristis erat et saepius algebat et cupidus erat conspiciere Chloën. Nullum cibum sumebat. Taciturnus erat, qui antea locustis erat loquacior; ignavus, qui capris plus se moverat. Neglectus adeo erat grex et fistula proiecta.

19 Ὁ δὲ Δόρκων ὁ βουκόλος, ὁ τῆς Χλόης ἑραστής, φυλάξας τὸν Δρύαντα ἐνέβαλε λόγον περὶ τοῦ τῆς Χλόης γάμου. καὶ εἰ λαμβάνοι γυναῖκα, δῶρα πολλὰ καὶ μεγάλα ὡς βουκόλος ἐπηγγέλλετο· ὁ Δρύας ἐννοήσας δὲ ὡς κρείττονος ἢ παρθένου ἄξια νυμφίου τὸν τε γάμον ἀνένευσε. **20** Δευτέρας δὴ διαμαρτῶν ὁ Δόρκων ἐλπίδος ἔγνω διὰ χειρῶν ἐπιθέσθαι τῇ Χλόῃ. λύκου δέρμα μεγάλου λαβῶν, περιέτεινε τῷ σώματι. παραγίνεται πρὸς τὴν πηγὴν, ἧς ἔπινον αἱ αἶγες καὶ τὰ πρόβατα μετὰ τὴν νομὴν. καὶ πολλὴν εἶχεν ἐλπίδα τῷ σχήματι φοβήσας λαβεῖν ταῖς χερσὶ τὴν Χλόην. **21** Χρόνος ὀλίγος διαγίνεται καὶ Χλόη κατήλανε τὰς ἀγέλας εἰς τὴν πηγὴν. καὶ οἱ κύνες οἱ τῶν προβάτων ἐπὶ φυλακὴν καὶ τῶν αἰγῶν ἐπόμενοι, τὸν Δόρκωνα φωράσαντες ὤρμησαν ὡς ἐπὶ λύκον· ἐπεὶ δὲ ἦ τε Χλόη τὸν Δάφιν ἐκάλει βοηθόν, οἱ τε κύνες ἤπτοντο αὐτοῦ, μέγα οἰμώξας ἰκέτευσεν βοηθεῖν τὴν κόρην καὶ τὸν Δάφιν ἤδη παρόντα. τὸν δὲ Δόρκωνα ἀγαγόντες ἐπὶ τὴν πηγὴν ἀπένησαν. ὑπο τε ἀπειρίας ἐρωτικῶν τολμημάτων ποιμενικὴν παιδιὰν νομίζοντες τὴν ἐπιβολὴν τοῦ δέρματος, οὐδὲν ὀργισθέντες ἀλλὰ καὶ παραμυθησάμενοι ἀπέπεμψαν. **22** Καὶ ὁ μὲν ἐθεράπευε τὸ σῶμα· ὁ δὲ Δάφιν καὶ ἡ Χλόη κάματον πολὺν ἔσχον μέχρι νυκτὸς τὰς αἶγας καὶ τὰς οἰς συλλέγοντες· ἐκείνης μόνης τῆς νυκτὸς ἐκοιμήθησαν βαθὺν ὕπνον καὶ τῆς ἐρωτικῆς λύπης φάρμακον τὸν κάματον ἔσχον. αὐτῆς δὲ ἡμέρας ἐπελθούσης πάλιν ἔπασχον παραπλήσια.

23 Ἐξέκαε δὲ αὐτοὺς καὶ ἡ ὥρα τοῦ ἔτους. ἦρος οὖν ἤδη τέλος καὶ θεροὺς ἀρχὴ καὶ πάντα ἐν ἀκμῇ. **28** Μετοπώρου δὲ ἀκμάζοντος καὶ τοῦ βότρου Πυρραῖοι λησταὶ Καρικὴν ἔχοντες ἡμιολίαν, ὡς ἂν δοκοῖεν βάρβαροι, προσέσχον τοῖς ἀγροῖς καὶ ἐκβάντες σὺν μαχαίραις καὶ ἡμιθωρακίοις κατέσυρον πάντα τὰ εἰς χεῖρας ἐλθόντα. λαμβάνουσι καὶ τὸν Δάφιν ἀλύοντα περὶ τὴν θάλατταν· κατήγον αὐτὸν ἐπὶ τὴν ναῦν κλαίοντα καὶ ἠπορημένον καὶ μέγα Χλόην καλοῦντα. καὶ οἱ μὲν ἄρτι τὸ πείσιμα ἀπολύσαντες ἀπέπλεον εἰς τὸ πέλαγος. Χλόη δὲ κατήλανε τὸ ποιμνιον. ἀκούσασα τοῦ Δάφινδος αἰεὶ μείζον αὐτὴν βοῶντος πρὸς τὸν Δόρκωνα παραγίνεται δεησομένη βοηθεῖν. **29** Ὁ δὲ ἔκειτο πληγαῖς νεανικαῖς συγκεκριμένος ὑπὸ τῶν ληστῶν καὶ ὀλίγον ἐμπνέων. «Ἐγὼ μὲν», εἶπε, «Χλόη, τεθνήξομαι μετ' ὀλίγον· σὺ δέ μοι καὶ Δάφιν σώσον κάμοι τιμώρησον κάκείνους ἀπόλεσον. ἴθι δὴ, λαβοῦσα τὴν σύριγγα ταύτην ἐμπνευσσον αὐτῇ μέλος ἐκεῖνο, ὃ Δάφιν μὲν ἐγὼ ποτε ἐδίδαξαμην, σὲ δὲ Δάφιν.» **30** Δόρκων μὲν τοσαῦτα εἰπὼν ἀφήκεν τὴν ψυχὴν. ἡ δὲ Χλόη λαβοῦσα τὴν σύριγγα καὶ ἐσύριζε μέγιστον ὡς ἐδύνατο· καὶ αἱ βόες ἀκούουσι καὶ τὸ μέλος

19 At Dorco bubulcus, amator Chloës, Dryantem observans sermonem de Chloës nuptiis iniecit et, si acciperet uxorem, multa magnaque munera pro bubulci opibus promisit; Attamen (Dryas) considerans praestantiori dignam esse sponso hanc virginem abnuit coniugum. **20** Hac altera spe decidens Dorco statuit vi adoriri Chloën. Lupi magni pellem sumtam circumponit corpori ad fontem accedit, ex quo bibere capellae et oves post pastum solebant, nec levem concipiebat spem, fore ut habitu illo perterrefactam Chloën suis comprehenderet manibus.

21 Pauxillum interlabitur temporis, et Chloë pecora ad fontem compellebat. Atque canes ad oves et capras custodiendas secuti Dorconem deprehendentes ut in lupum irruere. Ubi vero Chloë Daphnim inclamavit auxiliatorem et canes ipsum corpus morsu apprehenderunt, ibi magno cum eiulatu suppliciter Daphnidis, qui iam advenerat, et puellae auxilium implorare coepit. Dorconem vero ad fontem deduxerunt atque morsus ipsius abluerunt. Atque ob imperitiam amatoriorum ausorum, lusum pastoralem deputantes, quod pellem induisset Dorco, nulloque modo illi succensentes, sed etiam verbis levare dolorem ipsius conati dimiserunt. **22** Ille suum curabat corpus. At Daphnis et Chloë defatigabatur, usque in noctem capris (et) ovibus colligendis. Illa nocte sola profunde dormitaverunt, atque illam defatigationem pro suae ex amore conceptae aegritudinis remedio habuerunt. Quamprimum autem dies rediit, similem rursus in modum se affici sentiebant.

23 Insuper etiam ipsos anni illud tempus incendebat. Ver iam desinebat et aestas oriebatur omniaque vigeabant. **28** Autumnus vero adulto et uvis maturescentibus Tyrii praedones, Carico hemiolio sumto, ne² barbari viderentur, ad agros appulere et gladiis dimidiatisque thoracibus armati cuncta, quae in manus incidabant, diripere, et Daphnim iuxta mare errabundum ceperunt. Illum plorantem et consilii inopem et alta voce Chloën vocantem ad navem abduxerunt. Confestim soluto fune in altum provehantur. Interea Chloë iam oves educebat audiens Daphnim semper magis magisque ipsam inclamantem ad Dorconem cursu contendit oratura ut suppetias ferat. **29** Ille vero gravibus plagis a lateribus concisus et paullulum adhuc spirans iacebat prostratus. „Mea Chloë”, inquit, „Ego quidem iamiam moriturus sum. Tu vero et tibi³ Daphnim servato et me ulciscere et illos male perde. Agedum, accepta hac fistula idem canito carmen, quod egomet olim Daphnim, te vero Daphnis docuit.”

30 Et Dorco quidem his dictis animum emisit. Chloë, accepta fistula, totis viribus annexa eam inflabat. Extemplo boves audire et cantum agnoscere mugituque edito uno eodemque impetus in mare desilire.

γνωρίζουσι καὶ ὄρη μῆ μῆ μνησάμεναι πηδῶσιν εἰς τὴν θάλατταν. στρέφεται μὲν ἡ ναῦς καὶ τοῦ κλύδωνος συνιόντος ἀπόλλυται. οἱ δὲ ἐκπίπτουσιν. ἐκείνους μὲν οὖν ἐπ' ὀλίγον νηξαμένους τὰ ὄπλα κατήνεγκεν εἰς βυθόν, ὃ δὲ Δάφνις τὴν μὲν ἐσθῆτα ῥᾶδίως ἀπεδύσατο, εἰς μέσας ὥρμησε τὰς βοῦς καὶ δύο βοῶν κεράτων ταῖς δύο χερσὶ λαβόμενος ἐκομίζετο μέσος ἀλύπως καὶ ἀπόνως. **31** Ἐκσφίζεται μὲν δὴ τὸν τρόπον τοῦτον.

32 Λούει τὸν Δάφνιν ἢ Χλόη πρὸς τὰς Νύμφας ἀγαγοῦσα, εἰς τὸ ἄντρον εἰσαγαοῦσα. καὶ αὐτὴ τότε πρῶτον Δάφνιδος ὄρωντος ἐλούσατο τὸ σῶμα λευκὸν καὶ καθαρὸν. μετὰ τοῦτο ἐλθόντες ἐπεσκόπουν τὰς αἴγας καὶ τὰ πρόβατα. τὰ μὲν ἀναστάντα ἐνέμετο, αἱ δὲ αἴγες ἐσκίρων φρμασσόμεναι καθάπερ ἠδόμεναι σωτηρίᾳ συνήθους αἰπόλου. οὐ μὴν ὁ Δάφνις χαίρειν ἔπειθε τὴν ψυχὴν ἰδὼν τὴν Χλόην γυμνὴν. ἤλγει τὴν καρδίαν ὡς ἐσθιομένην ὑπὸ φαρμάκων, καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμά ποτε μὲν λάβρον ἐξέπνει καθάπερ τινὸς διώκοντος αὐτόν, ποτὲ δὲ ἐπέλειπε καθάπερ ἐκδαπανηθὲν ἐν ταῖς προτέραις ἐπιδρομαῖς. ἐδόκει τὸ λουτρὸν εἶναι τῆς θαλάττης φοβερώτερον. ἐνόμιζε τὴν ψυχὴν ἔτι παρὰ τοῖς λησταῖς μένειν, οἷα νέος καὶ ἄγροικος καὶ ἔτι ἀγνοῶν τὸ Ἔρωτος ληστήριον.

Navis evertitur fluctibus coemtibus pessum it; illi autem (praedones et Daphnis) excidunt. Reliquos, postquam paulisper natarunt, arma in profundum demersere; Daphnis contra vestem facile exuebat, in medios boves irruit et utraque manu duorum cornibus boum apprehensis absque molestia et absque labore intermedius ferebatur **31** Et hunc in modum Daphnis fuit servatus.

32 Chloë Daphnim ad Nymphas ductum inque antrum introductum⁴ abluit. Quo tempore etiam illa, tunc primum coram Daphnide, corpus lavit candidum et nitidum ob eximium formae decus. Postea regressi capras atque oves inspiciebant. Illico surgentia pecora pascebant, capellae autem prae gaudio fremebundae exsultabat, veluti ob noti caprarum salutem laetae. Non tamen Daphnis, ut gauderet, animum inducere potuit, postquam nudam vidit Chloë. Ingentem corde sentiebat dolorem, haud aliter ac si veneno exederetur. Ipsius spiritus interdum rapidus, quasi eum persequeretur aliquis, ducebatur; interdum prioribus veluti incursionibus consumtus deficiebat, Lavacrum hoc illi ipso terribilius mari videbatur. Animum suum etiamnum apud latrones esse, utpote iuvenis et agrestis latrociniique Amoris adhuc ignarus, existimabat.

(Ernestus Eduardus Seiler, Lipsia [Leipzig] 1843
Textus extractus de libro primo Longi Pastoralium
elaboratus a Francisco Agricola)

1 Formen wie *quatuor* für *quattuor* (Pro.), *tanquam* für *tamquam* (5), *litteras litteras* (8), *quacunq* für *quacumq* (8), *sumtam* für *sumptam* (20), *consumptus* für *consumptus* (32) sind übernommen worden, während der Name des Rinderhirten Dorkon, der einmal im Nominativ Dorcon (20) geschrieben wird, dort der üblichen Schreibweise Dorco (Dorconis, m.) angeglichen ist.

2 In der vorliegenden Ausgabe des griechischen Textes sind es griechische Räuber aus Pyrra (auf Lesbos), die sich für Barbaren ausgeben und daher auf einem Schiff aus Karis (Phrygien/ Kleinasien) fahren. Bei Seiler sind es Räuber aus Tyros (Phönizien), die gerade um nicht (*ne*) wie Barbaren zu wirken, ein karisches Ruderboot benutzen. Von Phönizien aus gesehen ist Phrygien mit seinen griechischen Pflanzstädten der griechischen Kulturwelt näher und weniger barbarisch.

3 Gegenüber dem vorliegenden griechischen Text, dem zu Folge mihi stehen müsste ist tibi hier sinnvoller und ausdrucksstärker. Weshalb sollte Dorkon sagen: „Rette mir Daphnis!“?

4 In dieser Handlung drückt sich parallel zum Badeerlebnis der Chloë (13 – *amoris initium*) die Initiation des Daphnis aus, seine Einführung in das Geheimnis geschlechtlicher Liebe, verstärkt durch den Hinweis, dass Chloë sich *tum primum* vor ihm gebadet hat.